

VALPLATTFORM

Inledning

Hörselskadades distrikt i Stockholms län är en del av Hörselskadades Riksförbund (HRF). HRFs vision är ett samhälle där alla hörselskadade kan leva i full delaktighet och jämlikhet. Ett samhälle där mänskliga rättigheter respekteras och där hörselskadade kan förverkliga sig själva utan att hindras av okunskap, otillgänglighet eller brist på vård, stöd och hjälpmedel. Stora framsteg har tagits mot att uppnå denna vision sedan HRF grundades 1921. Dock återstår fortfarande mycket arbete innan alla personer med hörselnedsättning kan leva i full delaktighet och jämlikhet. I denna valplattform presenterar vi förslag på insatser och förändringar som vi anser att Stockholms läns landsting snarast bör genomföra för att ta nästa steg mot att bli ett mer inkluderande och tillgängligt län. Förslagen baseras i huvudsak på HRFs handlingsprogram 2017–2020.

Hörselvården

Genom rätt insatser i rätt tid kan människor med olika typer av hörselskador få en bra tillvaro med fungerande kommunikation och delaktighet, och undvika onödig ohälsa och utanförskap. Dagens hörselvård har dock brister som riskerar leda till att människor inte får de insatser och hjälpmedel som de behöver.

Offentligt finansierade hjälpmedel

Stockholms läns landsting införde år 2009 ”Fritt val av hjälpmedel”, ett system som har medfört att många personer helt i onödan betalar stora summor för att få hörapparater. Hörselskadades distrikt i Stockholms län anser att landstinget ska bekosta hörapparater som täcker alla individers medicinska behov, så att ingen behöver betala för att få de hörapparater hen är i behov av.

Vi anser att Stockholms läns landsting bör:

- Avskaffa möjligheten till medfinansiering. Till dess att detta genomförs bör landstinget omgående minimera de befintliga ekonomiska incitament som uppmuntrar mottagningarna att styra hörapparatsanvändaren mot Fritt val av hjälpmedel.
  - Ställa krav på att inga hörapparاتفöretag får äga mottagningar och därigenom bedriva offentligt finansierad hälso- och sjukvård.
  - Avskaffa det landstingsreglerade högkostnadsskyddet för hjälpmedel och istället inkludera utprovningsavgiften för hörapparat i det nationellt reglerade högkostnadsskyddet för sjukvård. Alternativt ersätta egenavgiften med besöksrelaterade avgifter för att på så sätt få individens kostnader att täckas av det nationella högkostnadsskyddet för sjukvård.
-

- Upphandla ett flexibelt hörapparatsortiment av god kvalitet som tillgodoser alla vårdtagares individuella behov.
- Säkerställa att fler personer får de hörseltekniska hjälpmedel de behöver för att underlätta vardagen, t.ex. bärbar slinga/mikrofon och slinga till TV.

Behovsstyrd rehabilitering av hög kvalitet

Behovet av rehabilitering varierar från person till person, över tid och beroende på livssituation. Insatserna behöver därför vara individuellt anpassade. Den nuvarande ersättningsmodellen inom primär hörselrehabilitering ger dock samma ersättning oavsett vårdtagarens behov och premierar därmed vårdtagare med mindre omfattande behov.

Vi anser att Stockholms läns landsting bör:

- Utveckla en behovsstyrd ersättningsmodell inom primär hörselrehabilitering som säkerställer en individanpassad rehabilitering av hög kvalitet.
- Erbjuder alla, som kan ha nytta av det, hörapparater eller hörselimplantat på båda öronen.
- Möjliggöra för fler personer att ta del av rehabiliteringsinsatser utöver hörapparatutprovning. Det kan förslagsvis ske antingen genom att den utvidgade hörselrehabiliteringen utökas till att ta emot fler individer eller genom att stärka kraven på de primära mottagningarna att erbjuda rehabiliteringsinsatser såsom hörselskadekunskap, hörselstrategier, psykosociala insatser och kommunikationsträning.

Tydligare styrning och uppföljning från landstinget

För att säkerställa att hörselvården håller hög kvalitet krävs tydlig styrning och kontinuerlig uppföljning. Hörskadades distrikt i Stockholms län har identifierat flera brister i landstingets styrning och uppföljning.

Vi anser att Stockholms läns landsting bör:

- Ställa krav på mottagningarna att rapportera hur många vårdtagare som medfinansierar sina hörapparater och hur stora belopp dessa vårdtagare betalar.
- Bekosta mottagningarnas deltagande i Nationellt kvalitetsregister hörselrehabilitering samtidigt som det blir obligatoriskt för de primära hörselmottagningarna att rapportera data från alla sina vårdtagare.
- Sammanställa och tillgängliggöra mer data över de verksamheter som berör hörselskadade barn och ungdomar.

Övrig hälso- och sjukvård

Ca 13 procent av länets invånare har en hörselnedsättning och en majoritet av dessa är över 65 år. Detta ställer krav på att all hälso- och sjukvårdspersonal har kunskap om hur man bäst bemöter äldre personer med hörselnedsättning.

Vi anser att Stockholms läns landsting bör:

- Inkludera hörselkunskap och bemötande av äldre med hörselnedsättning i fortutbildningen av all vårdpersonal.
- Säkerställa att vårdgivare som erbjuder e-hälsa på distans via Skypesamtal också erbjuder skrivtolkning av samtalet, precis som vid ett traditionellt besök på en vårdmottagning.

Delaktighet och trygghet

God tillgänglighet har avgörande betydelse för att personer med hörselnedsättning ska kunna vara delaktiga, jämlika och trygga. Vidare är tillgänglighet och delaktighet förutsättningar för att individer ska kunna tillgodogöra sig information och kunskap.

Vi anser att Stockholms läns landsting bör:

- Tillgänglighetsanpassa landstingets samtliga lokaler och verksamheter så att personer med hörselnedsättning kan ta del av dess innehåll på lika villkor. Det inkluderar möjligheten att som medborgare vara delaktig i det politiska samtalet och att som patient eller konsument utnyttja landstingets välfärdstjänster, såsom hälso- och sjukvård samt kollektivtrafik.
- Standardisera användningen av visuell information, speciellt vid akuta situationer i offentliga miljöer, t.ex. i tunnelbanan men också i väntrum på vårdmottagningar.
- Säkerställa att det finns olika tillvägagångssätt att kontakta landstinget och dess verksamheter. Till exempel ska personer med hörselnedsättning ges möjlighet att boka tid hos vårdmottagningar vid personlig kontakt, brevledes eller via mail via 1177.

Arbetsliv och vuxenutbildning

Stockholms läns landsting har som en av Sveriges största arbetsgivare ett ansvar för att förbättra förutsättningarna för yrkesverksamma personer med hörselnedsättning.

Vi anser att Stockholms läns landsting bör:

- Vara en tillgänglig arbetsgivare och arbetsplats för personer med hörselnedsättning. Det innebär bland annat att anställda med hörselnedsättning ska kunna använda tecken- och/eller skrivtolk när så behövs för att tillgodogöra sig kompetensutveckling och därigenom berika och stärka sin position i arbetslivet.